

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www.vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

FEDERALNOG MINISTARSTVA

RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA

ZA 2012. GODINU

Broj: 03 – 15 / 13

Sarajevo, juli 2013. godine

**MENADŽMENTU
FEDERALNOG MINISTARSTVA RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA****NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE*****Osnova za reviziju***

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta** za 2012. godinu (bilansa stanja na dan 31. decembar 2012. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan) i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa koji određuju iznose i objelodanjivanje u finansijskim izvještajima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i relevantnim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Naša odgovornost je takođe da izvršimo procjenu da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim propisima, da li se sredstva koriste za utvrđene namjene, te da se izvrši ocjena finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema interne kontrole.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

- 1. Ne može se potvrditi da su blagovremeno poduzete aktivnosti na realizaciji sredstava odobrenih u okviru „Transfera za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ u iznosu od 3.577.333 KM i „Ostalih domaćih pozajmljivanja“ u iznosu od 5.000.000 KM. Programi utroška sredstava doneseni su krajem prvog polugodišta a odluke o dodjeli sredstava krajnjim korisnicima donesene su krajem 2012. godine i početkom 2013. godine što znači da sredstva nisu bila na raspolaganju krajnjim korisnicima u godini za koju su odobrena u Budžetu FBiH za 2012. godinu (tačke 5.3.1, 5.3.2 i 5.4 Izvještaja).**

2. Ne može se potvrditi da je iskazivanje stanja na poziciji „Ostali dugoročni plasmani“ u iznosu od 5.000.000 KM izvršeno na bazi vjerodostojne i uredne knjigovodstvene isprave u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, obzirom da tokom 2012. godine nije izvršen izbor krajnjih korisnika odnosno nisu zaključeni ugovori sa krajnjim korisnicima o dugoročnom plasiranju sredstava (tačka 5.4 Izvještaja).
3. Nisu poduzete aktivnosti na efikasnom korištenju budžetskih sredstava vraćenih od strane krajnjih korisnika kredita plasiranih na revolving osnovi putem Razvojne banke FBiH u iznosu od 1.711.585 KM, koja se nalaze na depozitnom namjenskom računu kod Razvojne banke FBiH (tačka 5.4 Izvještaja).
4. Nisu u dovoljnoj mjeri poduzete aktivnosti da se u potpunosti okonča instalisanje i stavljanje u funkciju Informacionih sistema: Obrtnog registra (ISOR-a) i Registra malih i srednjih preduzeća (ISR MSP), koji bi bili dostupni korisnicima i javnosti, kako bi se mogla potvrditi opravdanost dosadašnjih ulaganja u navedene registre (tačka 5.6 Izvještaja).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta**, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2012. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijsko poslovanje Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta u toku 2012. godine, osim za napomene navedene u tačkama 1., 2. i 3. u prethodnom pasusu, je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo: 12.07.2013. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3.	REZIME	1
4.	OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2011. GODINU	3
5.	NALAZI I PREPORUKE	4
5.1	Sistem internih kontrola i interna revizija	4
5.2	Budžet za 2012. godinu	5
5.3	Tekući transferi	5
5.3.1	Tekući transfer koji se realizuju samostalno putem Ministarstva.....	5
5.3.2	„Program realizacije projekata održivosti povratka za 2012. godinu, na prostoru Republike Srpske“	7
5.4	Dugoročni plasmani.....	8
5.5	Nadzor nad korištenjem sredstava poticaja razvoja, poduzetništva i obrta	10
5.6	Implementacija „Informacionog sistema registra malih i srednjih preduzeća u Federaciji BiH“ (ISR MSP) i Informacionog sistema Obrtnog registra (ISOR)	11
5.7	Strategija Ekonomskog razvoja FBiH - Projekat „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“	13
5.8	Obaveze po tužbama.....	13
6.	KOMENTAR	14
PRILOG BR. 1		1
IZVRŠENJE BUDŽETA FEDERALNOG MINISTARSTVA RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA NA DAN 31.12.2012. GODINE		1

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA FEDERALNOG MINISTARSTVA RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA za 2012. godinu

1. UVOD

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta (u daljem tekstu Ministarstvo) osnovano je Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave («Sl. novine F BiH», broj 19/03, 38/05, 02/06, 08/06, 61/06 i 52/09). Ministarstvo vrši upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH koji se odnose na: podsticanje razvoja, poduzetništva i obrta, davanje potpore za primjenu inovacija i uvođenja savremenih tehnologija u oblasti poduzetništva i obrta, povećanje udjela poduzetništva i obrta u ukupnoj privredi, organiziranje institucija za poduzetništvo i stvaranje poduzetničke infrastrukture, osposobljavanje poduzetnika i obrtnika kroz redovno i dopunsko obrazovanje i druge poslove utvrđene zakonom.

Unutarnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji, na koji je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine dala saglasnost 05.11.2012. godine.

Broj zaposlenih u Ministarstvu na dan 31.12.2012. godine je bio 35. Budžetom FBiH za 2012. godinu Ministarstvu su odobrena sredstva za 36 uposlenika, dok je Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji predviđeno 45 izvršilaca.

Sjedište Ministarstva je u Mostaru, u ulici Dr. Ante Starčevića bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2012. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Ministarstva na dan 31.12.2012. godine, izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od decembra 2012. godine do jula 2013. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja Ministarstva za 2012. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

- ***Potrebno je da Ministarstvo poduzme aktivnosti u dijelu sagledavanja dosadašnjih ulaganja u izgradnju poduzetničke infrastrukture po svakoj poduzetničkoj zoni, te analizira ostvarene efekte dosadašnjih ulaganja u cilju procjene opravdanosti daljih ulaganja u navedeni projekat.***
- ***Potrebno je da Ministarstvo blagovremeno poduzme aktivnosti na pripremi Programa utroška sredstava „Transfera za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ u cilju realizacije istih u fiskalnoj godini za koju su i odobreni.***

- *Potrebno je da Ministarstvo, u saradnji sa Federalnim ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica, kao i Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, svako u okviru svojih nadležnosti poduzme aktivnosti na realizaciji i nadzoru nad plasiranim budžetskim sredstvima za realizaciju Programa realizacije održivosti povratka na prostoru Republike Srpske, skupa sa Turkish Ziraat Bank Bosnia d.d. Sarajevo.*
- *Potrebno je da Ministarstvo vrši izbor korisnika poticajnih sredstava primjenom kriterija utvrđenih programom utroška sredstava donesenim u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH.*
- *Potrebno je nastaviti aktivnosti prema nadležnim organima u cilju efikasnog korištenja sredstava i regulisanja statusa sredstava od izvršenog povrata kredita datih na revolving osnovi u ranijem periodu, a koja se nalaze na računu namjenskog dugoročnog depozita Vlade FBiH - Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta kod Razvojne banke FBiH.*
- *Potrebno je da Ministarstvo u skladu sa svojim nadležnostima skupa sa Razvojnou bankom FBiH poduzme aktivnosti na ubrzavanju postupka dodjele kredita krajnjim korisnicima koji se odobravaju putem programa utroška sredstava „Ostala domaća pozajmljivanja“.*
- *Evidentiranje poslovnih promjena vršiti na bazi vjerodostojnih i urednih knjigovodstvenih isprava u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.*
- *Potrebno je nastaviti aktivnosti na kontinuiranom praćenju namjenskog utroška doznačenih poticajnih sredstava krajnjim korisnicima kao i da se u slučaju nenamjenskog korištenja istih pravovremeno poduzmu odgovarajuće aktivnosti.*
- *Poduzeti adekvatne mjere u cilju dosljedne primjene sklopljenog Sporazuma o kofinansiranju projekta AGRONET - uspostava stalne mreže logističke distribucije i uslužne infrastrukture u sistemu prehrambene industrije jadranskog područja u okviru IPA Programa jadranske prekogranične saradnje u dijelu izvyještavanja o namjenskom utrošku sredstava, a u slučaju njegove ne realizacije pravovremeno poduzeti adekvatne mjere na povratu sredstava.*
- *Potrebno je poduzeti aktivnosti na okončanju instalisanja Informacionog sistema Obrtnog registra (ISOR) s tim da je prethodno potrebno postići dogovor sa ostalim registracijskim tijelima (općine) koji do sada nisu prihvatili instalisanje navedenog sistema.*
- *Potrebno je izvršiti uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezanu za izvršenu nabavku i instaliranje ISOR-a i ISR MSP-a u skladu sa zaključenim ugovorima, kako bi se utvrdile preostale obaveze dobavljača iz ugovora i precizirao početak trajanja garantnih rokova.*
- *Potrebno je da se poduzmu aktivnosti skupa sa ostalim organima i institucijama a u skladu sa zakonskim propisima, da se za Informacioni sistem registra malih i srednjih preduzeća (ISR MSP) osiguraju podaci u skladu sa zaključenim protokolima sa Poreznom upravom FBiH i Agencijom za finansijske, informatičke i posredničke usluge.*
- *Potrebno je da Ministarstvo osigura adekvatan način podrške i funkcionisanja ISOR-a i ISR MSP-a u narednom periodu, a posebno obezbjeđenjem internih ljudskih resursa sa odgovarajućim stručnim profilom za navedene IT sisteme u cilju osiguranja neprekidnosti i stabilnosti rada sistema.*
- *Potrebno je da Ministarstvo u saradnji sa ostalim institucijama, u skladu sa nadležnostima datim odlukom Vlade FBiH (V broj 426/07), poduzme dalje aktivnosti na izradi dokumenta „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, a u narednom periodu u skladu sa usvojenim Projektom „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“, vrši dodjelu sredstava za razvoj poduzetništva i obrta.*
- *Potrebno je da Ministarstvo u saradnji sa ostalim nosiocima pojedinih mjera iz Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ nastavi realizaciju ciljeva i mjera iz Akcionog plana realizacije ovog projekta, sačini izvještaj i isti dostavi Vladi FBiH.*

- *Potrebno je da Ministarstvo u saradnji sa nadležnim institucijama i organima poduzme aktivnosti na cjelovitom rješavanju pitanja podnesenih tužbi u cilju smanjenja sudskih troškova, zateznih kamata i troškova osnovnog duga.*
- *Poduzeti aktivnosti kako bi se u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu Budžeta u FBiH izvršilo evidentiranje obaveza po pravomoćnim sudskim presudama – izvršnim sudskim rješenjima u Glavnoj knjizi Trezora u cilju istinitog i tačnog prikaza obaveza i realnog planiranja njihovog izvršenja.*
- *Potrebno je nastaviti aktivnosti na uspostavljanju funkcionalnog sistema internih kontrola posebno u dijelu dosljedne primjene donesenih internih akata i internih procedura a u cilju otklanjanja konstatovanih propusta i dosljedne primjene zakonskih i ostalih propisa.*

4. OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2011. GODINU

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja Ministarstva za 2012. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, konstatovali smo da Ministarstvo **nije postupilo** po preporuci koja se odnosi na:

- poduzimanje aktivnosti kako bi se u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu Budžeta u FBiH izvršilo knjiženje obaveza po pravomoćnim sudskim presudama – izvršnim sudskim rješenjima u Glavnoj knjizi Trezora.

Ministarstvo je **djelimično postupilo** po preporukama koje se odnose na:

- osiguranje pravovremenog dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava od korisnika u skladu sa sklopljenim ugovorima, a u suprotnom pokretanje procedura povrata sredstava.
- poduzimanje adekvatnih mjera u cilju dosljedne primjene sklopljenog Sporazuma o kofinansiranju projekta AGRONET - uspostava stalne mreže logističke distribucije i uslužne infrastrukture u sistemu prehrambene industrije jadranskog područja u okviru IPA Programa jadranske prekogranične saradnje u dijelu izvještavanja o namjenskom utrošku sredstava, a u slučaju njegove ne realizacije pravovremeno poduzimanje adekvatne mjere na povratu sredstava.
- poduzimanje aktivnosti na okončanju instalisanja Informacionog sistema Obrtnog registra s tim da je prethodno potrebno postići dogovor sa ostalim registracijskim tijelima (općine) koji do sada nisu prihvatili instalisanje navedenog sistema.
- vršenje uvida u cjelokupnu dokumentaciju vezanu za izvršenu nabavku i instaliranje ISOR-a i ISR MSP-a u skladu sa zaključenim ugovorima, kako bi se utvrdile preostale obaveze dobavljača iz ugovora i precizirao početak trajanja garantnih rokova.
- poduzimanje aktivnosti kako bi Informacioni sistem registra malih i srednjih preduzeća (ISR MSP) bio dostupan javnosti putem interneta, kao i osiguranje dosljedne primjene zaključenih protokola o razmjeni podataka sa Poreznom upravom FBiH i Agencijom za finansijske, informatičke i posredničke usluge. Donošenje provedbenih propisa kojim će se definisati obaveze i odgovornosti vlasnika sistema za tačnost podataka i savjesno korištenje istih.
- osiguranje adekvatnog načina podrške, održavanja i funkcionisanja ISOR-a i ISR MSP-a u narednom periodu, a posebno obezbjeđenjem internih ljudskih resursa sa odgovarajućim stručnim profilom za navedene IT sisteme.
- poduzimanje dalje aktivnosti na izradi dokumenta „Strategija ekonomskog razvoja FBiH“ u saradnji sa ostalim institucijama, u skladu sa nadležnostima datim odlukom Vlade FBiH (V broj 426/07 od 27.06.2007. godine), a u narednom periodu u skladu sa usvojenim Projektom „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“, vršenje dodjele sredstava za razvoj poduzetništva i obrta.
- poduzimanje aktivnosti na cjelovitom rješavanju pitanja podnesenih tužbi u cilju smanjenja sudskih troškova, zateznih kamata i troškova osnovnog duga u saradnji sa nadležnim institucijama i organima.

Ministarstvo je **postupilo** po preporukama koje se odnose na:

- poduzimanje aktivnosti na povratu sredstava iz općina, kojim je zaključkom Vlada FBiH, po drugi put, prolongirala rok za dostavu izvještaja o namjenskom utrošku sredstava.

- vršenje izbora korisnika poticajnih sredstava u potpunosti po svim kriterijima utvrđenih Programom utroška sredstava za realizaciju „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ donesenim u skladu Zakonom o izvršavanju Budžeta u FBiH.
- poduzimanje aktivnosti u dijelu sagledavanja dosadašnjih ulaganja u izgradnju poduzetničke infrastrukture po svakoj poduzetničkoj zoni, te analiziranje ostvarenih efekata dosadašnjih ulaganja u cilju procjene opravdanosti daljih ulaganja u navedeni projekat.
- osiguranje blagovremenosti, odnosno efikasnosti kod izbora korisnika sredstava, gdje se za sve projekte izbor korisnika vrši na osnovu javnog poziva, te osiguranje transparentnosti i dosljednu primjenu kriterija u raspodjeli sredstava „Transfera za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ koji se realizuju putem Ministarstva.
- pokretanje aktivnosti prema nadležnim organima u cilju efikasnog korištenja sredstava i regulisanja statusa sredstava od izvršenog povrata kredita datih na revolving osnovi u ranijem periodu, a koja se nalaze na računu namjenskog dugoročnog depozita Vlade FBiH - Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta kod Razvojne banke FBiH.

Obzirom da nije bilo aktivnosti Ministarstvo **nije bilo u mogućnosti postupiti po preporukama** koje se odnose na:

- efikasno provođenje postupka dodjele sredstava krajnjim korisnicima (kako u dijelu koje provodi Komisija ministarstva, tako i u dijelu postupka koji provodi Razvojna banka FBiH) poduzimanje adekvatne mjere kako bi se grant sredstva Projekta „Podrška u sufinansiranju investicionih projekata koje pravni subjekti finansiraju iz vlastitih sredstava i kreditnih sredstava Razvojne banke FBiH“ blagovremeno realizovala krajnjim korisnicima.
- vršenje izbora korisnika poticajnih sredstava u potpunosti po svim kriterijima utvrđenih Programom utroška sredstava za realizaciju „Podrške u sufinansiranju investicionih projekata koje pravni subjekti finansiraju iz vlastitih sredstava i kreditnih sredstava Razvojne banke FBiH“ donesenim u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2011. godinu.

Ministarstvo je 25.09.2012. godine dostavilo Prijedlog mjera i Plan aktivnosti za otklanjanje uočenih nepravilnosti iskazanih u Izvještaju o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta za 2011. godinu.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Sistem internih kontrola i interna revizija

Izvršena je procjena funkcionisanja sistema internih kontrola kako bi se uvjerali da li uspostavljene interne kontrole osiguravaju tačnu i potpunu računovodstvenu evidenciju, potpunu primjenu i usklađenost sa zakonima i propisima, pouzdanost finansijskog izvještavanja, ekonomično, efikasno i efektivno trošenje i zaštitu javnog novca. Odgovornost za uspostavljanje i primjenu sistema internih kontrola je obaveza rukovodstva Ministarstva. Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji kroz opis poslova i radnih zadataka svakog radnog mjesta uspostavljen je dio sistema internih kontrola, a time je utvrđena odgovornost, komunikacija i informisanje u cijelom Ministarstvu. Uvidom u navedeni Pravilnik i popunjenost predviđenih radnih mjesta konstatovano je da nije izvršeno popunjavanje jednog broja radnih mjesta rukovodećih državnih službenika (pomoćnik ministra za poduzetništvo, pomoćnik za obrt i pomoćnik za finansijske, pravne i opće poslove) što može imati uticaja u narednom periodu na izvršavanje poslova iz nadležnosti Ministarstva. Poslovnikom o radu Stručnog kolegija, kao i Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Ministarstva utvrđen je način rada i druga pitanja u vezi sa radom i održavanjem sjednica istog, međutim nije prezentirana dokumentacija da su tokom godine održavane sjednice stručnog kolegija na kojim su se trebala razmatrati značajnija pitanja iz nadležnosti Ministarstva, kao i davati stručna mišljenja i prijedlozi za rješavanje istih.

Rukovodstvo je pisanim procedurama normativno definisalo kontrolne postupke, postupke informisanja i komunikacija, te izvršilo procjenu rizika i postupke nadgledanja. Pravilnikom o internoj kontroli utvrđeno je da je menadžment odgovoran za uspostavljanje i primjenu sistema internih kontrola, a upravljačkim kontrolnim postupcima, ministar i ostali rukovodni državni službenici osiguravaju nesmetane uslove rada, protok informacija, pravilnu raspodjelu ovlaštenja i nadležnosti, davanje uputa zaposlenicima radi efikasnog izvršavanja poslova i poduzimanja mjera u skladu sa propisima. Postupke nadgledanja zakonitosti

provođenja pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura treba da obavljaju ministar, rukovodeći državni službenici, odnosno ad hoc formirana komisija. Tokom 2012. godine nije formirana navedena komisija koja bi ukazala da li se primjenjuju interne procedure Ministarstva a takođe nije prezentirana ni dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je vršen monitoring donesenih internih procedura, odnosno da li funkcioniše uspostavljeni sistem internih kontrola.

Tokom revizije za 2012. godinu utvrdili smo određene propuste u dosljednoj primjeni Pravilnika o popisu sredstava i Pravilnika o korištenju službenih automobila Ministarstva. Takođe, konstatovano je da nije u potpunosti uspostavljen sistem internih kontrola kod: obračuna amortizacije stalnih sredstava u nematerijalnom obliku, zaključivanja ugovora o djelu za poslove iz nadležnosti Ministarstva, obračuna i isplate naknade uposlenicima za prevoz na posao i sa posla, nabavke novogodišnjih paketića za djecu uposlenika, znatnog zakašnjenja u ocjenjivanju rada državnih službenika i evidentiranja putnih troškova.

Potrebno je nastaviti aktivnosti na uspostavljanju funkcionalnog sistema internih kontrola posebno u dijelu dosljedne primjene donesenih internih akata i internih procedura a u cilju otklanjanja konstatovanih propusta i dosljedne primjene zakonskih i ostalih propisa.

Interna revizija

Poslove interne revizije u skladu sa zakonskim propisima obavlja Jedinica za internu reviziju Federalnog ministarstva finansija. Tokom 2012. godine nije vršena interna revizija od strane navedene jedinice.

5.2 Budžet za 2012. godinu

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2012. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 10.004.324 KM, a zakonski odobrena sredstva su iznosila 10.330.104 KM, što predstavlja 96,85 % zakonski odobrenih sredstava. Izvršenje budžeta u odnosu na operativni budžet iznosi 97,05 %.

Struktura iskazanih rashoda i izdataka je slijedeća: primanja zaposlenih 11,04 % (1.104.480 KM), izdaci za materijal i usluge 2,99 % (299.257 KM), tekući grantovi 35,76 % (3.577.333 KM), nabavka opreme 0,23 % (23.254 KM) i ostala domaća pozajmljivanja 49,98 % (5.000.000 KM).

Pregled izvršenja budžeta dat je u prilogu br. 1 Izvještaja.

5.3 Tekući transferi

Tekući transferi su u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžetu za 2012. godinu, iskazani u iznosu od 3.577.333 KM ili 95,65 % zakonski odobrenih sredstava. Navedeni transferi su realizovani putem Ministarstva samostalno („Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ 2.577.333 KM) i u saradnji sa Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Federalnim ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica („Program realizacije projekata održivosti povratka na prostoru Republike Srpske“ 1.000.000 KM).

5.3.1 Tekući transfer koji se realizuju samostalno putem Ministarstva

Programom utroška dijela sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava tekućeg transfera, utvrđenog Budžetom FBiH za 2012. godinu (Program utroška sredstava), Ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta odobrena su sredstva Odlukom Vlade FBiH (V. broj: 896/2012 od 04.06.2012.godine) u iznosu 2.739.985 KM. Izmjene i dopune navedene Odluke Vlada FBiH je usvojila 18.12.2012. godine u istom iznosu a istim je izvršena preraspodjela između pojedinih projekata u okviru navedenog Programa.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju o realizaciji sredstava tekućih transfera u slijedećoj tabeli daju se podaci o iznosu planiranih sredstava, broju korisnika kojima su odobrena sredstva i iznos sredstava odobren po svakom projektu.

Red. broj	Naziv projekta	Program 04.06.2012.g.	Izmjene programa 18.12.2012.g.	Javni poziv	Iznos sredstava za raspodjelu	KM	
						Broj korisnika	Iznos sredstava

1	2	3	4	5	6 (3+, -4)	7	8
1.	Izgradnja poduzetničke infrastrukture	1.000.000	-	da	1.000.000	13	1.000.000
2.	Podsticaj inovatorima-pojedincima	20.000	+ 19.950	da	39.950	8	39.950
3.	Stipendiranje učenika koji se obrazuju za tradicionalne i stare zanate	80.000	- 15.000	da	65.000	64	64.000
4.	Podsticaj udruženjima, komorama i obrazovnim institucijama	180.000	- 10.000	da	170.000	24	170.000
5.	Tehničko usklađivanje (ISO, HACCP, CE znak)	200.000	+ 29.500	da	229.500	37	229.500
6.	Podsticaj tradicionalnim i starim zanatima	230.000	+ 36.623	da	266.623	55	266.623
7.	Poticaj poduzetništvu žena	200.000	+ 223.642	da	423.642	62	416.642
8.	Poticaj poduzetništvu mladih	200.000	-	da	200.000	30	200.000
9.	Subvencioniranje kamata na poduzetničke kredite	150.000	- 67.582	da	82.418	5	82.418
10.	Podrška organiziranju sajmova, okruglih stolova, konferencija, seminara, takmičenja	250.000	- 143.300	da	106.700	10	106.700
11.	Interventna sredstva	229.985	- 73.833	ne	156.152	3	1.500
	UKUPNO:	2.739.985	-		2.739.985	311	2.577.333

Ministarstvo je na osnovu navedenog programa raspisalo Javne konkurse za odabir korisnika sredstava tekućih transfera - grant sredstava 04.07.2012. godine, (za projekte pod r. br. 1. do 9.), koji je trajao 30 dana, a za projekat pod r. br. 10., 12.09.2012. godine sa rokom dostave prijave od 21 dan. U navedenim javnim konkursima nije bio objavljen raspoloživi iznos sredstava po projektima. U programu utroška sredstava su navedeni kriteriji za izbor projekta i ko sve može biti korisnik sredstava. Ministar je rješenjem (od 04.09.2012. godine) formirao Komisiju za izbor korisnika poticajnih sredstava (Komisija) koja je radila u skladu sa važećim Pravilnikom o postupcima u provođenju programa razvoja male privrede („Službene novine FBiH“ br. 74/11 i 52/12). Na osnovu navedenog Pravilnika donesen je Poslovnik o radu Komisije za izbor korisnika poticajnih sredstava za 2012. godinu, koji sadrži metodologiju rada Komisije i način vrednovanja kriterija utvrđenih u odlukama i javnim konkursima za pojedine programe.

Nakon završenog izbora korisnika i provedenog žalbenog postupka Ministar je donio pojedinačne odluke po projektima u kojima su navedeni krajnji korisnici sa iznosom odobrenih sredstava. **Postupak izbora krajnjih korisnika je završen tek krajem 2012. godine, kada su i zaključeni ugovori sa istima, a što je imalo uticaja da se u fiskalnoj godini odobrena sredstva transfera nisu doznačila krajnjim korisnicima.**

Na osnovu Izvještaja i evidencija Komisije u narednoj tabeli daju se slijedeći podaci: ukupan broj podnesenih zahtjeva, prihvaćeni i odbijeni zahtjevi i broj potpisanih ugovora sa krajnjim korisnicima sredstava.

Red. broj	Naziv projekta	KM				
		Ukupno zahtjeva	Prihvaćeni zahtjevi	Odbijeni zahtjevi	Broj potpisanih ugovora	Iznos sredstava
1	2	3	4	5	6	7
1.	Izgradnja poduzetničke infrastrukture	40	24	27	13	1.000.000
2.	Podsticaj inovatorima-pojedincima	14	8	6	8	39.950
3.	Stipendiranje učenika koji se obrazuju za tradic. i stare zanate	87	64	23	64	64.000
4.	Podsticaj udruženjima, komorama i obrazovnim institucijama	44	24	20	24	170.000
5.	Tehničko usklađivanje (ISO, HACCP, CE znak)	113	53	76	37	229.500
6.	Podsticaj tradicionalnim i starim zanatima	194	111	139	55	266.623
7.	Poticaj poduzetništvu žena	243	149	181	62	416.642
8.	Poticaj poduzetništvu mladih	134	60	104	30	200.000
9.	Subvencioniranje kamata na poduzetničke kredite	17	5	12	5	82.418
10.	Podrška organiziranju sajmova, okruglih stolova, konferencija, seminara, takmičenja	49	10	39	10	106.700
	UKUPNO:	935	508	627	308	2.575.833

Na osnovu izvršenog uvida u dokumentaciju za Projekat **Izgradnja poduzetničke infrastrukture** konstatovano je da od ukupnih sredstva koja se samostalno realizuju preko Ministarstva navedeni projekat učestvuje sa 38,80%. Napominjemo da se najveći dio sredstava ovog transfera izdvajao za navedeni projekat i u prethodnim godinama. Ulaganja od strane Ministarstva u projekat poduzetničke infrastrukture traje već duži niz godina, a u 2012. godini sufinansirano je ulaganje u 13 poduzetničkih zona. Konstatovano je da je u nekim općinama planirana izgradnja poduzetničke infrastrukture, odnosno više poduzetničkih zona, koje su sufinansirane iz sredstava Ministarstva. Pored navedenog, Vlada FBiH je 24.01.2012. godine donijela Zaključak (V. broj: 88/2012) kojim se Općini Kladanj može odobriti produženju roka do 31.12.2012. godine za pravdanja dobivenih poticajnih sredstava po ugovoru iz 2009. godine.

Potrebno je da Ministarstvo poduzme aktivnosti u dijelu sagledavanja dosadašnjih ulaganja u izgradnju poduzetničke infrastrukture po svakoj poduzetničkoj zoni, te analizira ostvarene efekte dosadašnjih ulaganja u cilju procjene opravdanosti daljih ulaganja u navedeni projekat.

Potrebno je da Ministarstvo blagovremeno poduzme aktivnosti na pripremi Programa utroška sredstava „Transfera za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ u cilju realizacije istih u fiskalnoj godini za koju su i odobreni.

5.3.2 „Program realizacije projekata održivosti povratka za 2012. godinu, na prostoru Republike Srpske“

Odluku o davanju saglasnosti na „Program realizacije projekata održivosti povratka za 2012. godinu, na prostoru Republike Srpske“ donijela je Vlada FBiH 14.05.2012. godine (V. broj 750/2012), kao i Odluku o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Realizacije projekata održivosti povratka za 2012. godinu na prostoru Republike Srpske“ dana 04.06.2012. godine (V. broj 886/2012). Navedenim odlukama utvrđen je period za realizaciju Programa (od maja do decembra 2012. godine), ukupna vrijednost Programa (14.000.000 KM), korisnici Programa (pravna lica koja će realizovati projekte zapošljavanja povratnika u RS-u i fizička lica – povratnici u RS-u), izvori sredstava (Budžet FBiH za 2012. godinu) i nosioci Programa (Federalno ministarstvo razvoja poduzetništva i obrta, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica). Ukupna sredstva za realizaciju Programa održivosti na prostoru Republike Srpske, obezbjeđuje Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u iznosu od 7.800.000 KM, Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica 5.200.000 KM i **Federalno ministarstvo razvoja poduzetništva i obrta 1.000.000 KM.**

Od navedenog ukupnog iznosa dio sredstava od 8.000.000 KM predviđen je za **Projekat „Investicije, projekti i obrtna sredstva u maloj privredi i poljoprivredi kroz sufinansiranje putem banke“**, od čega se **1.000.000 KM odnosi na Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta.** Sredstva su predviđena u okviru „Tekućeg transfera drugim nivoima vlasti – Tekući transferi općinama i gradovima“. Ovaj Projekat se finansira na način da od ukupne vrijednosti projekta koji se želi realizovati iznos od 70% osigurava Turkish Ziraat Bank Bosnia d.d. Sarajevo kao kreditna sredstva, a iznos od 30% osiguravaju naprijed navedena federalna ministarstva kao grant (bespovratna) sredstva, s tim da će do 20% odobrenih grant sredstava subjekti male privrede moći koristiti za nabavku repromaterijala. Kreditna sredstva će se dodjeljivati sa rokom povrata do 10 godina, grejs periodom do 1 godine i kamatnom stopom od 0,00 do 3,99 %. U skladu sa navedenim Programom, ovo Ministarstvo je 01.08.2012. godine objavilo Javni poziv za odabir korisnika a isti je bio otvoren do utroška sredstava, a najdalje do 01.12.2012. godine. Ministarstvo je 04.09.2012. godine obrazovalo Komisiju za obradu zahtjeva, koja je na osnovu Poslovnika o radu komisije vršila kontinuiranu obradu dostavljenih aplikacija, nakon obrade iste dostavljala Turkis Ziraat Bank Bosnia d.d. Sarajevo zbog odobravanja kredita od iste. Po odobravanju kredita od strane navedene banke Komisija je dostavljala dokumentaciju Radnoj grupi Vlade FBiH. Konačnu odluku o dodjeli grant sredstava donosi Vlada FBiH na prijedlog Radne grupe imenovane od strane Vlade FBiH, koju čine ministri navedenih ministarstava, kao i federalni ministar finansija.

Vezano za realizaciju Programa održivosti povratka na prostoru Republike Srpske, ministri naprijed navedena tri ministarstva su sa Turkish Zirat Bank Bosnia d.d. Sarajevo potpisali Sporazum o uvjetima i načinu realizacije sredstava od 8.000.000 KM po osnovu kojega su 26.09.2012. godine zaključeni Ugovor o otvaranju i vođenju namjenskog računa depozita – transfera na ime Federalnog ministarstva razvoja poduzetništva i obrta (Broj 5301110058019977000), kao i Ugovor o međusobnim pravima i obavezama za realizaciji dijela navedenog Programa koji se odnosi na Projekat „Investicije, projekti i obrtna sredstva u maloj privredi i poljoprivredi kroz sufinansiranje putem Banke“. Ovim ugovorom je predviđeno da će Banka, pored sredstava iz Budžeta FBiH od 8.000.000 KM, osigurati 97.791.500 KM kreditnih sredstava za pružanje finansijske podrške za projekte zapošljavanja povratnika na području Republike Srpske i mogu ih koristiti pravne osobe i obrtnici registrovani po zakonskim propisima na teritoriji BiH. Uslov za dodjelu grant sredstava je odluka o dodjeli kredita od strane Turkish Ziraat Bank Bosnia d.d. Sarajevo. Vezano za realizaciju sredstava, konstatovano je da je Vlada FBiH donijela dvije (2) odluke o odobravanju grant sredstava u ukupnom iznosu od **3.120.698 KM** (V. broj 1589/2012 od 22.11.2012. godine i V. broj 1672/2012 od 27.12.2012. godine). Od navedenog iznosa grant sredstava na ovo Ministarstvo se odnosi **711.428 KM** za 2 privredna subjekta (Z.D.I. Produkt d.o.o. Široki Brijeg-Podružnica Laktaši i Sloga Lagerfeld d.o.o. Vukosavlje) za koje kreditna sredstva iznose 1.660.000 KM, uz novo zapošljavanje 38 osoba, od čega svih 38 povratnika. Uvidom u navedene odluke Vlade FBiH o odobravanju grant sredstava, odluke Ministarstva o dodjeli nepovratnih/grant sredstava kao i zaključene ugovore sa krajnjim korisnicima

konstatovano je da su isti obavezni dostavljati 6 – mjesečne izvještaje o namjenskom utrošku grant sredstava sa dokazima o izmirenju obaveza i doprinosa prema novouposlenim povratnicima za period od 3 (tri) godine računajući od dana zaključivanja ugovora o namjenskom korištenju nepovratnih/grant i kreditnih sredstava. **Ne može se potvrditi opravdanost navedenog obzirom da je u uslovima u Javnom pozivu utvrđeno da su korisnici kreditnih i grant sredstava dužni zadržati u stalnom radnom odnosu postojeće i novouposlene povratnike minimalno 5 godina od dobivanja sredstava kao i da su isti prilikom apliciranja dostavili izjave da će zaposliti i zadržati u radnom odnosu određeni broj povratnika u periodu od najmanje 60 mjeseci.**

Iz prezentirane dokumentacije konstatovano je, da iako je Ministarstvo uložilo dodatne napore kako bi se odobrena sredstva i realizovala za predviđene namjene, zbog složene procedure odabira korisnika od strane Banke i složene procedure odabira korisnika u koordinaciji navedena tri ministarstva nije uspjelo realizovati odobrena sredstva krajnjim korisnicima do kraja 2012. godine. Takođe, iako je Odlukom o usvajanju Programa utroška sredstava utvrđeno da će kontrolu namjenskog utroška grant sredstava u saradnji sa bankom vršiti posebna komisija koju će imenovati Vlada FBiH, ista nije imenovana do okončanja revizije. U cilju blagovremenog poduzimanja aktivnosti ministar je 21.06.2013. godine formirao Komisiju za praćenje utroška poticajnih sredstava za 2012. godinu sa zadatkom da kontinuirano vrši praćenje utroška poticajnih grant i kreditnih sredstava od strane korisnika sredstava i izvršenje drugih preuzetih obaveza. **Uzimajući u obzir naprijed navedeno, ne može se potvrditi da su od strane nadležnih ministarstava za raspodjelu sredstava po posebnom programu Vlade FBiH „Program realizacije projekata održivosti povratka za 2012. godinu na prostoru Republike Srpske“ poduzimane adekvatne aktivnosti na pravovremenoj raspodjeli odobrenih sredstava krajnjim korisnicima.**

Potrebno je da Ministarstvo, u saradnji sa Federalnim ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica, kao i Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, svako u okviru svojih nadležnosti poduzme aktivnosti na realizaciji i nadzoru nad plasiranim budžetskim sredstvima za realizaciju Programa realizacije održivosti povratka na prostoru Republike Srpske, skupa sa Turkish Ziraat Bank Bosnia d.d. Sarajevo.

Programom utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Realizacija projekata održivosti povratka za 2012. godinu, na prostoru Republike Srpske“ donesenim od strane Vlade FBiH i objavljenim **Javnim pozivom za odabir korisnika po navedenom Programu utvrđeno je 7 kriterija za odabir projekata** (namjena utroška sredstava, vrsta djelatnosti, broj uposlenih povratnika, povećanje broja uposlenih povratnika, pozitivan trend za povratnike u Republiku Srpsku, orijentiranost ka izvozu, uvođenje novih tehnologija), međutim na osnovu prezentirane dokumentacije ne može se potvrditi da je Komisija za obradu zahtjeva prilikom izbora krajnjih korisnika iste i primjenjivala. **Navedeno može imati značajnost u koliko se na javni poziv za dodjelu sredstava dostave zahtjevi u većem iznosu od iznosa koji je utvrđen Programom utroška sredstava.**

Potrebno je da Ministarstvo vrši izbor korisnika poticajnih sredstava primjenom kriterija utvrđenih programom utroška sredstava donesenim u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH.

5.4 Dugoročni plasmani

Na poziciji Ostali dugoročni plasmani iskazan je iznos od 5.000.000 KM, a odnosi se na realizaciju Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“. Vlada FBiH je donijela Odluku o odobravanju utroška sredstava sa pozicije – Ostala domaća pozajmljivanja Budžeta FBiH za 2012. godinu 04.06.2012. godine. Ova sredstva se plasiraju putem Razvojne banke FBiH, na revolving osnovi, sa rokom povrata od 7 godina, grejs periodom do 2 godine i kamatnom stopom do 2 %. Istom Odlukom je utvrđeno da se neutrošena sredstva iz prethodnih godina po navedenom programu ranije deponovana kod Razvojne banke FBiH dodaju sredstvima Budžeta za 2012. godinu. Ministarstvo je sa Razvojnou bankom FBiH 2009. godine zaključilo Ugovor o formiranju namjenskog dugoročnog depozita na koji se svake godine prenosi određeni iznos sredstava Budžeta FBiH predviđen za realizaciju programa kreditnih poticaja razvoja, poduzetništva i obrta. Iznos sredstava koji se svake godine prenosio na račun namjenskog dugoročnog depozita regulisan je aneksima naprijed navedenog ugovora, dok za sredstva Budžeta FBiH za 2012. godinu nije zaključen aneks postojećeg ugovora niti je sklopljen novi ugovor. Ministarstvo i Razvojna banka FBiH zaključili su i **Ugovor o komisionim poslovima za 2012. godinu** radi formiranja komisije kreditne linije

za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta u iznosu od 5.000.000 KM. Ovim ugovorom utvrđeno je da će se sredstva krajnjim korisnicima plasirati sa kamatnom stopom od 1,5 %. Ovim ugovorom utvrđene su obaveze Ministarstva kao komitenta i obaveze Razvojne banke FBiH kao komisionara.

Uvidom u Ugovor o komisionim poslovima (od 02.11.2012. godine) za formiranje komisije kreditne linije za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta – Budžet 2012. godine u iznosu od 5.000.000 KM, konstatovano je da je istim regulisano da će Razvojna banka FBiH vršiti obračun i naplatu kamata i glavnice po plasiranim kreditima od korisnika kredita i voditi knjigovodstvenu evidenciju. Sredstva za kamate naplaćene od krajnjih korisnika po revolving kreditima prenositi će se mjesečno na Jedinstveni račun Trezora dok je za naplatu glavnice Ugovorom o formiranju namjenskog dugoročnog depozita utvrđeno da će se prenositi na podračun namjenskog dugoročnog depozita. Navedenim ugovorima, kao ni odlukama Vlade FBiH nije utvrđen status naplaćenih plasiranih sredstava.

Prema prezentiranim podacima o stanju sredstava po osnovu naplaćene glavnice, odnosno povrata sredstava po ranije datim kreditima od krajnjih korisnika, na dan 31.12.2012. godine, sredstva u iznosu od 1.711.585 KM, nalaze na računu namjenskog dugoročnog depozita kod Razvojne banke FBiH. Ministarstvo je u toku 2012. godine uputilo dopis Federalnom ministarstvu finansija u kojem se traže pojašnjenja i instrukcije vezane za status navedenih sredstava na koji navedeno Ministarstvo nije dalo svoj odgovor. Ministarstvo nije poduzimalo druge aktivnosti prema Vladi FBiH kako bi se od strane iste donijela odluka o načinu raspolaganja navedenih sredstava po osnovu ranije datih revolving kredita obzirom da od strane Federalnog ministarstva finansija nije blagovremeno dostavljen odgovor na upućene dopise. **Ne može se potvrditi da su poduzete sve potrebne aktivnosti od strane Ministarstva, a što je konstatovano i u prethodnom periodu, u cilju efikasnog korištenja budžetskih sredstava deponovanih na računu namjenskog dugoročnog depozita Vlade FBiH - Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta kod Razvojne banke FBiH, ostvarenih od povrata sredstava po ranije datim revolving kreditima.**

U decembru 2012. godine na osnovu Odluke ministra o prenosu sredstava radi realizacije navedenog Programa u Glavnoj knjizi Trezora evidentirane su obaveze prema Razvojnoj banci FBiH u iznosu od 5.000.000 KM. Takođe je na osnovu navedene Odluke izvršeno zaduženje pozicije „Ostali dugoročni plasmani“ uz istovremeno odobravanje pozicije „Ostali izvori sredstava“. Ne može se potvrditi da je iskazivanje stanja na poziciji „Ostali dugoročni plasmani“ izvršeno na bazi vjerodostojne i uredne knjigovodstvene isprave u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, obzirom da tokom 2012. godine nije izvršen izbor krajnjih korisnika odnosno nisu zaključeni ugovori sa krajnjim korisnicima o dugoročnom plasiranju sredstava.

Potrebno je nastaviti aktivnosti prema nadležnim organima u cilju efikasnog korištenja sredstava i regulisanja statusa sredstava od izvršenog povrata kredita datih na revolving osnovi u ranijem periodu, a koja se nalaze na računu namjenskog dugoročnog depozita Vlade FBiH - Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta kod Razvojne banke FBiH.

Javni poziv za izbor korisnika kreditnih sredstava Ministarstvo je objavilo dana 04.07.2012. godine, a Program utroška sredstava je donesen 13.06.2012.godine. Komisija je izvršila analizu prispjelih zahtjeva, izvršila bodovanje pristiglih zahtjeva koji ispunjavaju formalno pravne uslove za dodjelu kredita, iste rangirala i prijedlog liste potencijalnih korisnika sredstava predala ministru 12.11.2012. godine. Razvojnoj banci FBiH je u decembru 2012. godine dostavljen spisak prvih 14 rangiranih zahtjeva sa utvrđene rang liste do visine sredstava odobrenih Budžetom FBiH i dokumentacija podnosioca zahtjeva na dalju obradu u skladu sa utvrđenim procedurama banke. Do okončanja revizije prema pomoćnoj evidenciji Ministarstva na dan 30.06.2013. godine Razvojna banka FBiH zaključila je 5 ugovora o kreditu a koji su zaključeni u 2013. godini. Prema prezentiranim podacima Komisije i Ministarstva stanje realizacije sredstava iz Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“, na dan 30. juna 2013. godine, bilo je kako je prikazano u slijedećoj tabeli:

KM			
R.br.	Program „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“	Broj korisnika	Iznos sredstava
1.	Prihvaćeni zahtjevi od strane Razvojne banke FBiH, potpisani ugovori	5	1.886.560
2.	Zahtjevi koje nije obradila Razvojna banka FBiH – obrada zahtjeva u toku	9	2.950.000
I	UKUPNO:	14	4.836.560
	Izvršen povrat dokumentacije – odbijeni zahtjevi	20	6.442.000

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju nije se moglo potvrditi da je Ministarstvo blagovremeno poduzelo aktivnosti na donošenju Programa utroška sredstava odobrenih na poziciji „Ostala domaća pozajmljivanja“, obzirom da je Budžet FBiH za 2012. godinu kojim su odobrena sredstva usvojen u januaru 2012. godine a Program utroška navedenih sredstava sa pozicije „Ostala domaća pozajmljivanja“ je donesen u junu 2012. godine. Takođe nisu pravovremeno poduzete aktivnosti na izboru potencijalnih korisnika kreditnih sredstava u skladu sa naprijed navedenim Programom, obzirom da je uvidom u dokumentaciju konstatovano da je tek u julu 2012. godine objavljen javni konkurs za odabir korisnika kreditnih sredstava, da je proteklo više od mjesec dana od isteka roka za podnošenje zahtjeva za dodjelu kreditnih sredstava do otvaranja koverti sa zahtjevima aplikantata te da je Komisija za izbor korisnika poticajnih sredstava Prijedlog liste za izbor korisnika kreditnih sredstava za 2012. godinu ministru predala tek 12.11.2012. godine. Odluke ministra o odobravanju kredita donesene su u aprilu 2013. godine a nakon čega se pristupilo zaključivanju ugovora.

Potrebno je da Ministarstvo u skladu sa svojim nadležnostima skupa sa Razvojnou bankom FBiH poduzme aktivnosti na ubrzanju postupka dodjele kredita krajnjim korisnicima koji se odobravaju putem programa utroška sredstava „Ostala domaća pozajmljivanja“.

Evidentiranje poslovnih promjena vršiti na bazi vjerodostojnih i urednih knjigovodstvenih isprava u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

5.5 Nadzor nad korištenjem sredstava poticaja razvoja, poduzetništva i obrta

Rješenjem ministra (od 01.06.2012. godine) formirana je Stalna komisija za praćenje utroška poticajnih sredstava za 2011. godinu. Zadatak komisije je da kontinuirano vrši praćenje utroška poticajnih grant i kreditnih sredstava od strane korisnika sredstava i izvršenje drugih preuzetih obaveza. Komisija je donijela Poslovnik o radu (juli 2012. godine) u kome je regulisano da vrši analizu utroška dodijeljenih sredstava i dostavlja ministru mjesečne izvještaje o provedenim aktivnostima. Prema izjavi odgovorne osobe ova komisija nije vršila nadzor nad namjenskim korištenjem odobrenih sredstava za 2012. godinu, obzirom da se kasnilo sa procedurom izbora i nije protekao rok od šest, odnosno devet mjeseci od dana doznačavanja sredstava krajnjim korisnicima. Ministarstvo je (23.04.2013. godine) Vladi FBiH podnijelo Izvještaj o utrošku i efektima dodijeljenih finansijskih poticajnih sredstava Transfera za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta utvrđenih Budžetom FBiH za 2011. godinu, koji Vlada FBiH nije razmatrala do okončanja predmetne revizije.

Prema prezentiranom izvještaju, Komisija je izvršila nadzor nad implementacijom sredstava doznačenih iz Budžeta FBiH za 2011. godinu („Tekućih transfera“ i „Ostalih domaćih pozajmljivanja“) u iznosu od 8.860.003 KM za 366 korisnika. Na osnovu dostavljenih izvještaja i **izvršenom nadzoru o utrošku dodijeljenih poticajnih sredstava** od 2.993.330 KM konstatovano je da je od 329 korisnika, izvještaje o utrošku dodijeljenih poticajnih sredstava dostavilo 314 korisnika, dok **15 korisnika nije uopće dostavilo predviđene izvještaje o utrošku sredstava, za koje je Komisija za nadzor predložila pokretanje postupaka raskida ugovora i povrata ukupnih ili dijela neopravdanih sredstava.** Od ukupno neutrošenih sredstava u iznosu od 807.091 KM, na jedinice lokalne samouprave, kojim još nije istekao rok pravdanja sredstava, odnosi se 757.830 KM, a preostali iznos od 49.261 KM na korisnike za koje je već pokrenut postupak povrata istih. Od predviđenih 103 novoupisane osobe, realizovano je 85 novih upošljavanja, što je izvršenje od 83%.

U **knjigama protokola** (za 2008., 2009. i 2010. godinu) na dan 31.12.2012. godine evidentirani su ranije pokrenuti postupci povrata u kojoj je utvrđeno da je u 83 slučaja pokrenut postupak za raskid ugovora, ispostavljena rješenja o povratu, a predmeti su upućeni Federalnom pravobranilaštvu u dalju proceduru. Na osnovu prezentirane dokumentacije u slijedećoj tabeli su dati podaci: broj pokrenutih postupaka, iznos neopravdanih poticaja, oslobođeno povrata, opravdano u toku postupka, vraćena sredstva i ostalo sredstava za povrat poticaja.

Evidencija iz Knjige prekršaja/godina	Broj pokrenutih postupaka od strane Komisije	Izdana rješenja za povrat neopravdanog dijela datih poticaja	Oslobođeni povrata po Odlukama Vlade FBiH	Opravdano u toku postupka	Vraćeni poticaji	KM
						Ostalo za povrat poticaja
1	2	3	4	5	6	7 (3-4-5-6)
2008.	26	140.000	6.000	-	31.500	102.500
2009.	11	62.200	1.000	15.500	28.800	16.900

2010.	46	174.200	-	4.750	10.956	158.494
Ukupno:	83	376.400	7.000	19.250	71.256	278.894

Prema prezentiranoj dokumentaciji navedena Komisija je vršila i uvid u realizaciju zaključenog Sporazuma o kofinansiranju projekta „AGRONET“ – Uspostava stalne mreže logističke, distribucijske i uslužne infrastrukture u sistemu prehrambene industrije jadranskog područja u okviru IPA Programa jadranske prekogranične saradnje. Sporazum je zaključen 31.12.2010. godine sa Fondacijom za održivi razvoj „OdRaz“ Sarajevo, po kojem će Ministarstvo osigurati sredstva u iznosu od 73.000 KM (ekvivalent 37.500 EUR) kao obavezno učešće u kofinansiranju navedenog projekta. **Uvidom u prezentiranu dokumentaciju i izvještaje Komisije konstatovano je da je došlo do smanjenja vrijednosti navedenog projekta AGRONET zbog čega je Komisija zatražila od ministra uputstvo za postupanje u vezi povrata sredstava (16.481 KM) ili odobravanje prenamjene navedenih sredstava u skladu sa članom 6. naprijed navedenog Sporazuma.**

Ministarstvo je (21.06.2013. godine) formiralo Stalnu komisiju za praćenje utroška poticajnih sredstava za 2012. godinu sa zadatkom da kontinuirano vrši praćenje utroška poticajnih grant i kreditnih sredstava od strane korisnika sredstava i izvršenje drugih preuzetih obaveza.

Potrebno je nastaviti aktivnosti na kontinuiranom praćenju namjenskog utroška doznačenih poticajnih sredstava krajnjim korisnicima kao i da se u slučaju nenamjenskog korištenja istih pravovremeno poduzmu odgovarajuće aktivnosti.

Poduzeti adekvatne mjere u cilju dosljedne primjene sklopljenog Sporazuma o kofinansiranju projekta AGRONET - uspostava stalne mreže logističke distribucije i uslužne infrastrukture u sistemu prehrambene industrije jadranskog područja u okviru IPA Programa jadranske prekogranične saradnje u dijelu izvještavanja o namjenskom utrošku sredstava, a u slučaju njegove ne realizacije pravovremeno poduzeti adekvatne mjere na povratu sredstava.

5.6 Implementacija „Informacionog sistema registra malih i srednjih preduzeća u Federaciji BiH“ (ISR MSP) i Informacionog sistema Obrtnog registra (ISOR)

Programom „Razvoja malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ za period 2009.-2012. godine, koji je sastavni dio cjelovite Strategije ekonomskog razvoja FBiH, predviđeno je integrisanje ISOR-a u ISR MSP. Tokom 2010. godine poduzete su aktivnosti na nabavci softvera i hardvera za oba registra, za čiju realizaciju su provedena dva odvojena postupka. U prethodnom periodu je za nabavku softvera i računarske opreme za Informacioni sistem registra malih i srednjih preduzeća FBiH (ISR MSP) kao i izgradnju IT infrastrukture u Ministarstvu utrošeno 761.638 KM, a za nabavku softvera i računarske opreme za Informacioni sistem obrtnog registra (ISOR) utrošeno 229.806 KM.

Vežano za realizaciju Ugovora o izradi rekonstruisanog i nadograđenog softvera za **Informacijski sistem Obrtnog registra (ISOR)** od 03.08.2010. godine, provedenom revizijom nismo mogli potvrditi da je u skladu sa Ponudom dobavljača Luna Com d.o.o. Mostar, urađena web stranica i mobilna aplikacija za korisnike ISOR-a ni do kraja 2012. godine. Od strane Ministarstva je u junu 2011. godine sačinjena Informacija o informacionom sistemu obrtnog registra (ISOR), koju je Vlada FBiH razmatrala i prihvatila Zaključkom V. broj 1320/2011 od 01.12.2011. godine. Navedenim Zaključkom Ministarstvu je naloženo da u saradnji sa Generalnim sekretarijatom Vlade FBiH nastavi sa ispunjavanjem uslova za siguran i stabilan rad Informacionih sistema (izrada domene, digitalizacija). Takođe, u toku vršenja revizije nije nam prezentiran zapisnik o prijemu izvršenih usluga, tj. puštanja u funkciju instalisanog softvera, kako je to regulisano naprijed navedenim ugovorom, a na osnovu čega bi se potvrdio datum važenja garantnih rokova utvrđenih ugovorom. Prema prezentiranoj dokumentaciji od Ministarstva konstatovano je da je implementacija ISOR-a izvršena u 56 općina (od 69) i 2 kantonalna ministarstva (od 10). Takođe, navedeno je da je većina općina prestala sa korištenjem programa ISOR-a, obzirom da su stupanjem na snagu Zakona o klasifikaciji djelatnosti u FBiH („Sl. novine FBiH“ broj: 64/07 i 80/11), kao i novih podzakonskih propisa početkom 2012. godine definisane nove šifre (brojčane oznake) prema Klasifikaciji djelatnosti u BiH (KD BiH 2010) a iste nisu unesene u navedeni program. **Nije nam prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je izvršen uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezanu za izvršenu nabavku i instaliranje ISOR-a u skladu sa zaključenim ugovorom kako bi se utvrdile preostale obaveze dobavljača iz ugovora i utvrdio početak trajanja garantnih rokova. Centralni obrtni registar još uvijek nije**

dostupan javnosti putem Interneta (u svrhu pretraživanja) a nije nam prezentirana ni mogućnost upita u registar putem mobilnih telefona, što potvrđuje da nisu implementirana sva četiri modula iz ponude dobavljača. Uvidom u broj evidentiranih registrovanih obrta u centralnom registru (kojih ima 437) može se zaključiti da isti ne odražava ni približno stvarno stanje registrovanih obrta u FBiH koji su u nadležnosti Ministarstva, obzirom da je ukupan broj registrovanih obrta preko 50.000 od kojih je značajan broj u nadležnosti Ministarstva.

Ministarstvo je početkom juna 2013. godine, nakon provedenog konkurentskog postupka izbora najpovoljnijeg ponuđača, zaključilo Ugovor o tekućem održavanju Informacionog sistema Obrtnog registra (ISOR) sa Luna Com d.o.o. Mostar za period od 01.06. do 31.12.2013. godine u vrijednosti od 13.500 KM sa PDV-om. Nije nam prezentirana dokumentacija da je izvršeno usklađivanje šifri iz šifarnika u registru sa važećim šifarnikom prema Klasifikaciji djelatnosti u FBiH u skladu sa obavezama iz zaključenog ugovora o tekućem održavanju. **Zbog naprijed navedenog ne može se potvrditi da su od strane Ministarstva poduzete aktivnosti u dijelu sačinjavanja relevantnog dokumenta o završetku svih radova od strane ugovornog organa, da su poduzete aktivnosti da se sa svim općinama i kantonima reguliše instalisanje i dalje korištenje ISOR-a, kao i da se osigura da podaci iz navedenog registra budu dostupni javnosti, odnosno korisnicima podataka.**

Na osnovu smjernica iz Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća u FBiH izrađen je glavni projekat ISR MSP. Svrha izgradnje registra je, osim vođenja evidencija osnovnih podataka o malim i srednjim poduzećima i formiranja centralnog registra i evidencije parametara po evropskom standardu za tu oblast, kao i mogućnost vršenja analiza i planiranja. Podaci u bazi registra se generiraju na osnovu podataka preuzetih iz sistema: Porezne uprave FBiH, Zavoda za statistiku FBiH, Zavoda za programiranje razvoja FBiH, Agencije za finansijske, informatičke i posredničke usluge d.d. Sarajevo (AFIP), Federalnog zavoda za PIO/MIO FBiH, Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, Zavoda za zapošljavanje FBiH. U februaru 2011. godine zaključen je Protokol o razmjeni podataka sa Poreznom upravom FBiH, a u aprilu 2011. godine sa Agencijom za finansijske, informatičke i posredničke usluge d.d. Sarajevo. Izvršena je izrada portala za registar čime je isti dostupan javnosti. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da nije izvršena dostava podataka iz AFIP-a u skladu sa naprijed navedenim Protokolom. Sistem je dograđen za prihvatanje šifri iz nove Klasifikacije djelatnosti koja se počela primjenjivati. Ministarstvo je početkom juna 2013. godine, nakon provedenog konkurentskog postupka izbora najpovoljnijeg ponuđača, zaključilo Ugovor o održavanju Informacionog sistema registra malih i srednjih preduzeća u FBiH (ISR MSP) sa Comtrade d.o.o. Sarajevo (ispred Konzorcija sa IN2 d.o.o. Sarajevo) za period od 01.06. do 31.12.2013. godine u vrijednosti od 15.444 KM sa PDV-om.

Skrećemo pažnju da bazna IT infrastruktura za koju je isporučena hardversko – softverska računarska oprema, za koju su uložena značajna finansijska sredstva prije više od dvije godine, još uvijek nije u funkciji. Iako su poduzimane aktivnosti u cilju stavljanja navedene opreme u funkciju, donesen je Zaključak Vlade FBiH kojim je uključen Sektor za informatiku Generalnog sekretarijata Vlade FBiH, koji još uvijek nije realizovan. Odlaganje korištenja opreme može dovesti do toga da oprema zastari i na taj način da dovede u pitanje opravdanost izvršenih ulaganja. Ministarstvo nije na odgovarajući način osiguralo interne ljudske IT resurse u svrhu podrške IT sistemu u Ministarstvu. U važećem Pravilniku o unutarnjoj organizaciji Ministarstva nema sistematizovanog radnog mjesta informatičkog stručnog profila. U dijelu radnih mjesta su opisi poslova koji se odnose na edukaciju korisnika za korištenje ISOR-a. Ministarstvo je zadužilo jednu osobu posebnim rješenjem za dio aktivnosti iz navedenog Pravilnika za ISOR, kao i u dijelu fizičkog nadgledanja prostorije za server.

Prema tome iz svega naprijed navedenog možemo konstatovati da navedeni registri (ISR MSP i ISOR) nisu u potpunosti implementirani, odnosno nisu stvoreni uslovi za njihovo dalje adekvatno funkcionisanje. Kao što je konstatovano i prethodnom revizijom, ne možemo potvrditi da su naprijed navedene aktivnosti zasnovane na prethodno izvršenoj analizi postojećeg stanja registra obrta i analizi mogućih rješenja, vezi između registara kao i da su prethodno stvoreni uslovi da se u potpunosti izvrši implementacija oba registra i od strane drugih subjekata koji su uključeni u ovaj proces. Zbog navedenog ne može se potvrditi da su ostvarene koristi kojim bi se opravdala do sada uložena sredstva, kao i opravdanost daljih ulaganja u navedene registre.

Potrebno je poduzeti aktivnosti na okončanju instalisanja Informacionog sistema Obrtnog registra (ISOR) s tim da je prethodno potrebno postići dogovor sa ostalim registracijskim tijelima (općine) koji do sada nisu prihvatili instalisanje navedenog sistema.

Potrebno je izvršiti uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezanu za izvršenu nabavku i instaliranje ISOR-a i ISR MSP-a u skladu sa zaključenim ugovorima, kako bi se utvrdile preostale obaveze dobavljača iz ugovora i precizirao početak trajanja garantnih rokova.

Potrebno je da se poduzmu aktivnosti skupa sa ostalim organima i institucijama a u skladu sa zakonskim propisima, da se za Informacioni sistem registra malih i srednjih preduzeća (ISR MSP) osiguraju podaci u skladu sa zaključenim protokolima sa Poreznom upravom FBiH i Agencijom za finansijske, informatičke i posredničke usluge.

Potrebno je da Ministarstvo osigura adekvatan način podrške i funkcionisanja ISOR-a i ISR MSP-a u narednom periodu, a posebno obezbjeđenjem internih ljudskih resursa sa odgovarajućim stručnim profilom za navedene IT sisteme u cilju osiguranja neprekidnosti i stabilnosti rada sistema.

5.7 Strategija Ekonomskog razvoja FBiH - Projekat „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“

Ministarstvo je Odlukom Vlade FBiH V broj: 426/07, u okviru cjelovitog dokumenta Strategija ekonomskog razvoja FBiH, bilo zaduženo za izradu Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“. Tokom 2008. godine ugovoren je i urađen Projekt u vrijednosti od 298.000 KM. Projekat je usvojen od strane Vlade FBiH i oba doma Parlamenta FBiH u 2009. godini. Navedeni projekat je završen, plaćanje ugovora je izvršeno 2010. godine i krajem 2012. godine knjigovodstveno je evidentiran na poziciji stalnih sredstava u obliku prava u iznosu od 348.660 KM (sa PDV-om). Vlada FBiH je na prijedlog Ministarstva 2009. godine prihvatila Akcioni plan realizacije Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ za period 2009.-2012. godina, i usvojila Informaciju o toku implementacije Strategije ekonomskog razvoja FBiH - Projekat „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“, kojim je utvrđeno da Ministarstvo nastavi aktivnosti kako bi se ubrzano ostvarivali Projektom zacrtani ciljevi. Ministarstvo je u 2012. godini izvršilo analizu realizacije Akcionog plana za Projekat „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ za 2012. godinu i sačinilo Izvještaj koji je Vlada FBiH usvojila Zaključkom (V. broj: 224/2013) od 11.03.2013. godine. Navedenim Zaključkom je zaduženo ovo Ministarstvo da u saradnji sa ostalim nosiocima pojedinih mjera iz Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ nastavi realizaciju ciljeva i mjera iz Akcionog plana.

Ministarstvo nije prezentiralo dokumentaciju kojom bi se potvrdilo da su poduzete aktivnosti na izradi cjelovitog dokumenta „Strategija ekonomskog razvoja FBiH“ zajedno sa ostalim institucijama, a u skladu sa Odlukom Vlade FBiH (V broj: 426/07 od 27.06.2007. godine).

Potrebno je da Ministarstvo u saradnji sa ostalim institucijama, u skladu sa nadležnostima datim odlukom Vlade FBiH (V broj 426/07), poduzme dalje aktivnosti na izradi dokumenta „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, a u narednom periodu u skladu sa usvojenim Projektom „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“, vrši dodjelu sredstava za razvoj poduzetništva i obrta.

Potrebno je da Ministarstvo u saradnji sa ostalim nosiocima pojedinih mjera iz Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ nastavi realizaciju ciljeva i mjera iz Akcionog plana realizacije ovog projekta, sačini izvještaj i isti dostavi Vladi FBiH.

5.8 Obaveze po tužbama

Prema prezentiranim podacima, uposlenici Ministarstva su do sada pokrenuli veći broj **sudskih sporova po osnovu neisplaćenih razlika plaća, toplog obroka i regresa**, u kojima se kao tužena strana pojavljuje FBiH, odnosno Vlada FBiH (razlika plaća zbog neusklađivanja koeficijenata za period 01.10.2008. do 01.07.2009. godine; razlika toplog obroka za period 01.07.2009. do 31.12.2009. godine; razlika regresa za 2009. godinu; razlika plaća za 10% za period 01.07.2009. do 31.12.2009. godine, isplata jubilarnih nagrada u 2011. godini). Prema prezentiranom pregledu ukupan iznos potraživanja iz tužbenih zahtjeva po navedenom osnovu je 214.364 KM, od čega je po izvršnim sudskim presudama iskazan iznos od 162.721 KM, bez doprinosa i troškova sudskog postupka. Od navedenog iznosa iz Budžeta FBiH za 2012. godinu je isplaćena ½ dosuđenog iznosa na osnovu Ugovora o vansudskoj nagodbi za izvršenje finansijskih potraživanja koja su dosuđena pravosnažnom sudskom odlukom službenicima i namještenicima organa

državne službe, sudske vlasti, upravnim organizacijama, službama i tijelima FBiH (od 15.10.2012. godine) zaključenog između Vlade FBiH i Samostalnog sindikata službenika organa uprave i sudske vlasti u FBiH. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju Ministarstva konstatovali smo da navedene obaveze nisu knjigovodstveno evidentirane u Glavnoj knjizi Trezora FBiH kao neizmirene obaveze, niti su obuhvaćene popisom na dan 31.12.2012. godine i iskazane u finansijskim izvještajima Ministarstva.

Potrebno je da Ministarstvo u saradnji sa nadležnim institucijama i organima poduzme aktivnosti na cjelovitom rješavanju pitanja podnesenih tužbi u cilju smanjenja sudskih troškova, zateznih kamata i troškova osnovnog duga.

Poduzeti aktivnosti kako bi se u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu Budžeta u FBiH izvršilo evidentiranje obaveza po pravomoćnim sudskim presudama – izvršnim sudskim rješenjima u Glavnoj knjizi Trezora u cilju istinitog i tačnog prikaza obaveza i realnog planiranja njihovog izvršenja.

6. KOMENTAR

U ostavljenom roku Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta očitovalo se dopisom broj 01-14-826-1/13 od 16.08.2013. godine na dostavljeni Nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta za 2012. godinu. U navedenom očitovanju dati su komentari na dio nalaza i priložena dokumentacija. Dio komentara koji se odnosi na nadzor nad korištenjem sredstava poticaja razvoja, poduzetništva i obrta je prihvaćen i inkorporiran u konačan Izvještaj. Ostali komentari nisu prihvaćeni, iz razloga što nisu data adekvatna obrazloženja i priložena relevantna dokumentacija koja bi utjecala na izmjenu nalaza i preporuka. U navedenom očitovanju je navedeno da su u 2013. godini već poduzete aktivnosti po datim preporukama. Detaljno pojašnjenje u vezi očitovanja i razlozima ne prihvatanja datih obrazloženja dato je u Komentaru na dostavljeno očitovanje na Nacrt Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja za 2012. godinu, koje je dostavljeno menadžmentu Ministarstva uz konačan Izvještaj.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Munib Ovčina, dipl. oec.

Voda tima:

Mirko Mišić, viši revizor, dipl. oec.

Član tima:

Sabina Avdić, mlađi revizor, dipl. oec.

Prilog br. 1
Izvršenje budžeta Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta na dan 31.12.2012. godine
u KM

Red. broj	Vrsta rashoda	Budžet za 2012. godinu ¹	Izmjene Budžeta za 2012. godinu ²	Tekuća rezerva u 2012. godini	Zakonska preraspodjela sredstava	Smanjenje zakonskog Budžeta ³	Operativni Budžet za 2012. godinu ⁴ (od 4 do 7)	Izvršenje Budžeta za 2012. godinu	Izvršenje Budžeta za 2011. godinu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Tekući rashodi	1.582.986	1.544.759				1.544.759	1.403.737	1.435.864
1.	Bruto plate zaposlenih	944.514	909.919				909.919	885.739	978.639
2.	Naknade troškova zaposlenih	157.845	157.845		-15.000		142.845	125.738	138.915
3.	Doprinosi poslodavca	99.174	95.542				95.542	93.003	102.757
4.	Putni troškovi	22.800	22.800				22.800	11.050	27.411
5.	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	49.500	49.500				49.500	44.673	54.305
6.	Nabavka materijala i sitnog inventara	18.000	18.000				18.000	16.073	24.803
7.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	25.365	25.365				25.365	19.284	17.586
8.	Izdaci za tekuće održavanje	63.000	63.000				63.000	18.805	24.312
9.	Osiguranje i bankarske usluge	115.366	115.366				115.366	99.778	4.955
10.	Ugovorene usluge	87.422	87.422		15.000		102.422	89.594	62.181
II	Tekući grantovi	6.039.985	3.739.985				3.739.985	3.577.333	6.308.330
1.	Grantovi drugim nivoima vlasti	2.000.000	2.000.000				2.000.000	2.000.000	1.634.830
2.	Grantovi pojedincima	100.000	100.000		4.950		104.950	103.950	88.000
3.	Grantovi neprofitnim organizacijama	180.000	180.000		-10.000		170.000	170.000	200.000
4.	Subvencije privatnim preduzećima	3.759.985	1.459.985		5.050		1.465.035	1.303.383	4.384.700
III	Kapitalni izdaci	2.750.400	5.045.360			-21.300	5.024.060	5.023.254	2.783.159
1.	Nabavka opreme	50.400	45.360			-21.300	24.060	23.254	17.171
2.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	-	-				-	-	65.988
3.	Pozajmljivanje i učešće u dionicama	2.700.000	5.000.000				5.000.000	5.000.000	2.700.000
IV	SVEUKUPNO	10.373.371	10.330.104			-21.300	10.308.804	10.004.324	10.527.353
	Broj uposlenih	36	36					35	36

¹ Budžet FBiH za 2012. godinu (»Sl. novine FBiH« br. 03/12)

² Zakon o izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2012. godinu (»Sl. novine FBiH« br. 77/12)

³ Za utvrđenu razliku od 21.300 KM manje odobrenog budžeta u odnosu na ukupno odobrena sredstva (Izmjene budžeta +/- Zakonska preraspodjela), nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdio razlog smanjenja sredstava odobrenih Budžetom FBiH za 2012. godinu.

⁴ Ukupno odobreni operativni budžet za 2012. godinu